

2016
5a època
Núm. 3

ARXIV
des de l'any 1911
del Centre Excursionista de Terrassa

TRESC AL NEPAL DES DE SHIVALAYA A LA FALDA DE L'EVEREST

Per Jordi Sebastià i Galí

BUTICLETADES: ALGUNA COSA MÉS QUE PEDALS

Per Enric Gil Martínez

COMPLEX MINA BERTA

Per Pau Pérez de Pedro

CITACIÓ D'UNA NOVA PLANTA PER A LA FLORA DEL PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC I LOCALITZACIÓ DE DUES PLANTES MOLT POC FREQUENTS

Per Joaquim Pérez i Raventós

2016
5a època
Núm. 3

ARXIV

des de l'any 1911

del Centre Excursionista de Terrassa

Publicació periòdica del
CENTRE EXCURSIONISTA
DE TERRASSA

Medalla d'Or de la Ciutat
i Creu de Sant Jordi

Sant Llorenç, 10
08221 Terrassa
(Vallès Occidental)
Telèfon 93 788 30 30
Fax 93 788 69 06
centre@ce-terrassa.cat
www.ce-terrassa.cat

Entitat adherida a:

Federació d'Entitats
Excursionistes
de Catalunya

Federació Catalana
d'Espeleologia

Federació Catalana
d'Esports d'Hivern

Institució Catalana
d'Història Natural

Societat Catalana
de Micologia

Redacció:

Martí Puig i Cabeza,
Eduard Vives i Noguera,
Salvador Vives i Jorba

Els autors dels articles són
els únics responsables de les
opinions i comentaris

Imprimeix: JM Gràfic, Terrassa
Dipòsit legal: B-5793-1963

170

Tresc al Nepal des de Shivalaya a la falda de l'Everest

Per Jordi SEBASTIÀ i GALÍ

181

Buticletades: alguna cosa més que pedals

Per Enric GIL MARTÍNEZ

186

El pas del temps

Per Jordi BADIELLA i AGUILERA

189

Complex Mina Berta

Per Pau PÉREZ DE PEDRO

210

Citació d'una nova planta per a la flora del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i localització de dues plantes molt poc freqüents

Per Joaquim PÉREZ i RAVENTÓS

215

Guia interactiva del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Per Ramon SUADES i Martí PUIG

224

Fredi Parera, un escalador clàssic sense límits

Per Albert i Òscar MASÓ

EDITORIAL:

- Qui perd els orígens,
perd la seva identitat 168

CRÒNICA:

- Assembles 230
- Concurs de Fotografia 2016 235
- Miscel·lània 240

FREDI PARERA, UN ESCALADOR CLÀSSIC SENSE LÍMITS

Per Albert i Òscar Masó Garcia

Breu recull biogràfic en homenatge a l'escalador Fredi Parera, finat fa poc. S'hi emfatitza la seva activitat a Sant Llorenç del Munt i l'Obac, on hi va aprendre a excel·lir en l'escalada clàssica de dificultat, estenent la seva afició a molts altres massissos.

Al llarg de la vida anem coneixent persones de tota mena. D'entre elles en destaquen les que esdevenen, degut a la seva singularitat i sense que se'n donin compte, en un referent que encarna l'ideal d'allò que d'altres pretenen assolir amb més o menys encert. Heus aquí un d'aquests casos especials i únics: el del potent escalador Fredi Parera. Malgrat que no us atregui l'escalada perquè segurament no hi esteu pas avesats i potser desconeu el rerefons històric i profund que l'envolta, us adonareu que el Fredi va tenir una existència excepcional, la qual tot i estar lligada amb cos i ànima a l'escalada clàssica de major compromís (fins a les darreres conseqüències), finalment va anar més enllà d'una passió per convertir-se en una veritable lliçó de vida davant les dures adversitats que va haver de patir.

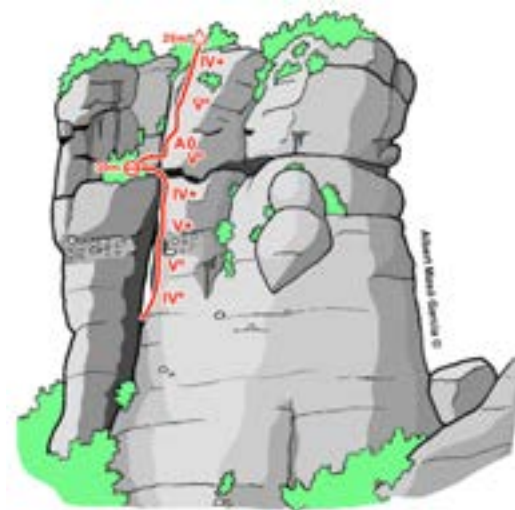
LA PRIMERA ÈPOCA (anys 1970)

Frederic Parera Avellaneda, "Fredi", va néixer a Terrassa el 19 de novembre de 1957 i de ben jove es va enamorar del massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, en concret quan hi va fer d'escolta a principis dels anys 70, de forma que va esdevenir un indret predilecte per a la resta de la seva vida. Més tard, després d'assistir a un curset d'escalada, aviat es va aficionar a la minoritària i sacrificada tasca d'obrir vies d'estil clàssic. Anà agafant experiència i fortalesa dins la Secció d'Alta Muntanya (SAM) del C.E. de Terrassa, on hi va trobar els primers companys. S'estrenà en l'art de les obertures amb la via "POP", l'abril de 1974, a la Gran Diagonal de Sant Llorenç del Munt, on hi combinà l'escalada lliure amb l'artificial

junt amb els companys Pich i Oller.

Amb tan sols 16 anys, el Fredi va ser capaç d'encapçalar aquella ascensió al complet i a més amb els mitjans poc evolucionats de l'època; tota una declaració de principis.

Acte seguit es dedicà a obrir moltes més vies a Sant Llorenç: "Fredi-Feiner" a l'Esquirol (1974), l'arrogant sostre de la "Visera Esqueixada" (1974), vies "SAM", "Heures" i d'altres variants al compacte Morral del Llop (1975-1977), l'espectacular via "Puputs" a la Cova del Drac amb les cletes com a calçat (1978), la "fissura dels Grimpaires" a les Foradades, etc. fins a realitzar una gesta insòlita per l'època obrint el voladís "Cap de Trons" en solitari (1978). Així, especialitzant-se en la progressió per sostres i desploms acusats, se l'ha considerat com un dels

Sant Llorenç del Munt i l'Obac:
la Cova del Drac. Via Puputs.

Fredi Parera obrint la Puputs.

Foto: col·lecció Fredi Parera.

precursors de l'escalada artificial de dificultat d'aquest massís. Tot plegat ho alternà també amb l'obertura d'algunes vies a Montserrat: les "Terrassa" a la Miranda de la Portella (1975) i al Dauet (1977), en general exposades; la "Jacint Aguilar" a l'Elefantet (1977) i la també exposada via "Terrassa" al Broc del Serrill (1977), majoritàriament acompanyat d'altres escaladors i fent de capdavanter.

En aquella època aparegueren a Montserrat els "Pirates", un grup d'escaladors que inicià una campanya d'obertures de gran dificultat i volada. El Fredi, tot i no formar part del grup, s'hi va avenir perquè tenia un nivell molt alt de preparació, forjat a l'esquerp i delicat conglomerat de Sant Llorenç del Munt. Així fou com a Montserrat obrí junt amb el "pirata" Armand Ballart la monolítica "Armand-Fredi" al Plàtan de Diables (1978), i acte seguit col·laborà en l'obertura de la "Zarathustra" a l'esperó del Gallinero, a Ordesa (Aragó), junt amb el "pirata" Antonio García Picazo i d'altres (1979), esdevenint una via de renom. També obrí la clàssica i arrogant "Desirée" al Cavall Bernat de Montserrat (1979) amb Picazo, Altimira i d'altres. Poc després, deixà bocabadada tota Espanya quan l'any 1980 repetí la mateixa "Zarathustra" en solitari i amb un sol bivac.

LA SEGONA ÈPOCA (anys 1980 i 1990)

La meteòrica progressió del Fredi el duqué a temptar les parets de més envergadura dels Alps, però vet aquí que l'any 1980, quan es dirigia cap a una de les vies més impressionants del massís del Mont Blanc, l'esperó Walker de les Grans Jorasses, patí un greu accident en caure 25 metres dins d'una esquerdada del glaci de Leschaux. Quico Dalmases, company de cordada, s'acostà a l'esquerda tot tement que el Fredi s'hagués mort, però captà un moviment en el seu cos entaforat i aquella petita observació salvà la vida al Fredi, perquè ràpidament i amb l'ajut d'un altre company el pogueren treure d'allà. Afectat sobretot del cap, el Fredi estigué 2 mesos en coma però sortosament es va recuperar i, obstinat, al cap d'un any va tornar a escalar, tot i quedar-li una seqüela a la vista. La desagradable experiència no li va impedir pas que, 6 anys després, ascendís amb èxit la Walker, la via que havia anat a escometre l'infortunat dia de l'accident. Així, mogut pel desig d'escalar i amb una força de voluntat molt gran, el nostre protagonista va viure en aquesta època l'etapa més prolífica d'escalades, amb sonades repeticions arreu i sobretot dedicant-se a obrir una quantitat ingent de vies de gran envergadura i dificultat amb companys com Antonio García Picazo, Armand Ballart, Ricard Darder, etc. a les grans parets de Montserrat (destacant-hi l'aresta "Fredi-Picazo" a la Roca dels Aurons i la "Picazo-Fredi" a la Talaieta d'en Barbé, així com la curiosa "Encís Sublim" a la Foradada i en solitari), també a Sant Gervàs, Vilanova de Meià, Canalda (amb l'artificial més difícil d'aquesta paret del Solsonès (de grau A4)), a l'Aragó, on hi obrí vies a les Roques del Masmut, Peña Ruaba i Peña Montañesa (amb l'imponent Pilar del Sobrarbe), i també, com no, a Sant Llorenç del Munt i l'Obac, obrint-hi l'"Estigma dels Rovellats" amb Amadeu Pagès a la Gran Diagonal (1992), l'espectacular i delicada "Lo Somni de

Via "Pop" a la Gran Diagonal, la primera via oberta pel Fredi, l'any 1974. Foto: Òscar Masó Garcia.

Via "Lo Somni de n'Isidre Suana" a l'Obac, quasi oberta en solitari pel Fredi. Foto: Òscar Masó Garcia.

n'Isidre Suana" (1992) oberta gairebé tota en solitari a la Roca Salvatge de l'Obac i dedicada a un escalador pioner, la "101" al Cul del Montcau (1992), junt amb l'històric Josep M. Torras Homet, l'Escletxa Central Oest de la Castellassa de can Torras en solitari (1997), on hi patí un aparatós accident que li afectà greument un turmell, del que se n'anà refent mica a mica després de passar pel quiròfan, i finalment la colossal "Via de la Laika" (2000), acabada en solitari al Turó dels Cabrits i dedicada a la seva estimada gosseta, que havia mort. Per altra banda, en aquests intensos anys va participar de forma activa a l'expedició terrassenca de 1985 al Saipal, un pic nepalès de l'Himàlaia (7.031 m) on hi va fer cim, va escalar potents vies dels Alps i Dolomites, l'any 1989 es va fer membre del GAME (Grup d'Alta Muntanya Espanyol), i professionalment es dedicà

a treballar a les pistes d'esquí d'Andorra i a fer treballs verticals. En aquella època el Fredi va viure de primera mà els grans canvis de mentalitat i de materials que se succeïren en el món de l'escalada, i dins d'aquella agitació es va erigir

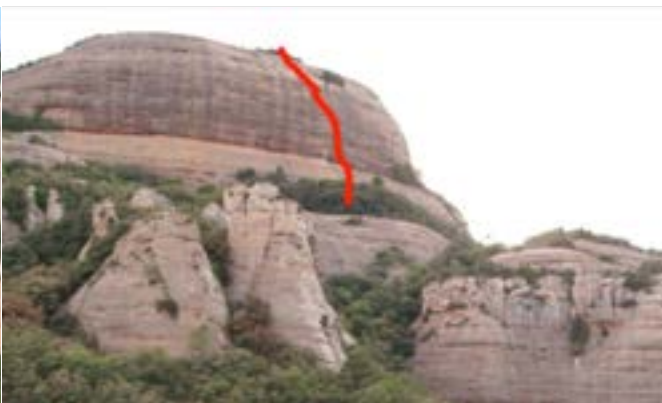

A l'esquerra, Fredi Parera assegurant en una reunió de gran paret. Al mig se'l veu escalant a Mont-rebei.

Fotos procedents del blog: <http://frediencissublim.blogspot.com.es/> amb permís del seu germà Jaume.

A la dreta, Fredi Parera l'any 2012 en un acte del Centre Excursionista de Terrassa. Foto: Conxita Garcia Pérez.

Via "101" al Cul del Montcau, oberta junt amb l'històric Josep M. Torras. Foto: Òscar Masó García.

La darrera via oberta pel Fredi a St. Llorenç, la impressionant "via de la Laika". Foto: Òscar Masó García.

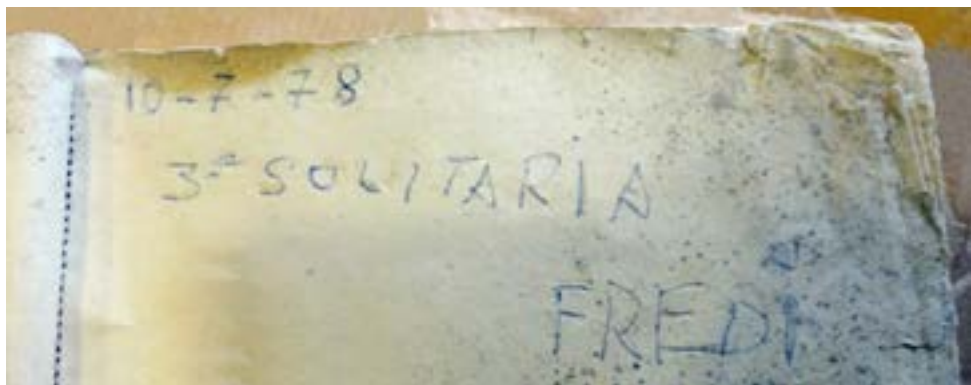
com a ferm defensor de l'escalada clàssica més pura davant l'auge imparable de l'esportiva. Es dedicà a preservar i a portar l'estil clàssic dels pioners fins a un límit tan extrem i arriscat com el d'escalar sovint sense cordes, sobretot a Sant Llorenç del Munt (canal SW del Burret, Encastament del Cap de Mort, via "Troya" i el súmmum de la precarietat i l'exposició: la cara Nord Original de la Castellassa de can Torras, en 2 ocasions) i també a d'altres zones com als aragonesos Mallos de Riglos (2 cops la "Pany-Haus"). No obstant això, també va col·laborar en activitats teòricament oposades als seus principis ètics muntanyencs, com en l'equipament l'any 1993 de la Ferrada Teresina de Montserrat (la primera via ferrada moderna a Espanya), i en l'obertura d'algunes vies amb llargs equipats per dalt.

LA TERCERA ÈPOCA (anys 2000)

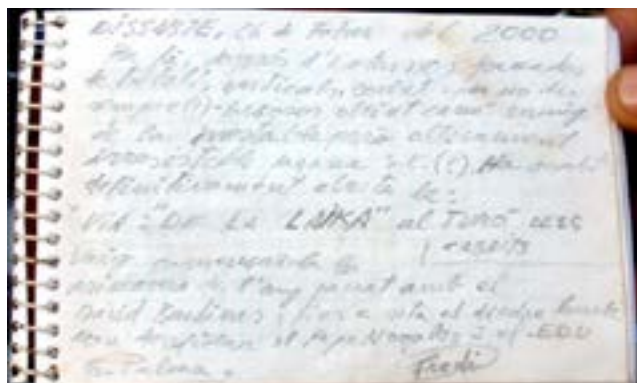
L'any 2000, la vida del Fredi donà un tomb radical en patir un gravíssim accident al Pedraforca. Acabava d'escalar una paret de 300 metres en solitari quan, en descendir del cim, una esllavissada de roques l'envasà de ple en el cap. Alertat perquè el Fredi no tornava al cotxe, el guarda del refugi Lluís Estasen, Joan Martí, anà a buscar-lo i el trobà malferit. El va vetllar tota la nit fins que un helicòpter se l'endugué. Va estar 2 setmanes en coma i després ingressà en un centre hospitalari amb greus afectacions neurològiques. Miraculosament, el Fredi anà recuperant-se contra tot pronòstic fins que va poder sortir del centre. Se li havien esborrat els records del que havia succeït després de l'accident, i li eren quasi impossibles de recordar els fets recents, però en canvi conservava intactes i amb un detall inusitat els records anteriors a l'accident. A més, el seu caràcter canvià radicalment, s'obrí socialment i d'aquesta forma va conèixer la parella de la seva vida, la Carme, la qual era una de les infermeres que el cuidà durant la seva recuperació. Fins llavors el Fredi havia estat tímid i reservat, però amb un caràcter fort que li atorgava una gran decisió a l'hora d'afrontar les difícils escalades i, per extensió, les vicissituds de la vida. Malgrat això, el seu tracte era afable, humil i planer, i també destacava per ser molt meticulós, sobretot a l'hora d'anotar-se les activitats d'escalada, i de tenir un profund coneixement tècnic d'aquesta afició.

De fet, la seva vida en part va canviar perquè, tot i que podia fer moltes de les coses d'una persona normal, les feia més lentament i amb el problema afegit de la memòria que s'ha citat abans. Sorprenentment, la seva il·lusió per l'escalada restava intacta, i en parlava amb la mateixa passió de sempre però sense poder practicar-la.

Poc després de l'accident, diversos amics escaladors del Fredi obriren dues vies dedicades a ell; una a l'arrogant Talaieta d'en Barbé de Montserrat, a càrrec de David Hita i Miquel Blanco (2000), i una altra a Sant Llorenç del Munt, a càrrec d'Armand Ballart i Ricard Darder (2001)

Escrit de Fredi Parera en el llibre de registre de l'Encastament del Cap Mort (la Mola), arran d'una ascensió en solitari. Font: Arxiu-Biblioteca C.E. Terrassa.

Escrit de Fredi Parera en el llibre de registre del Turó dels Cabrits, en acabar la monolítica i feixuga via de la Laika. Foto: Òscar Masó García.

a l'esquerra de la "Via de la Laika" al Turó dels Cabrits.

L'any 2007 va rebre una Menció Especial Esportiva de part de la FEEC (Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya), com a reconeixement a la seva àmplia trajectòria esportiva com a escalador i alpinista, i l'any 2010 va reviu records de joventut a la històrica trobada dels antics companys del grup dels "Pirates", al Monestir de Santa Santa Cecília de Montserrat.

Cal dir, també, que algunes de les vies obertes pel Fredi rarament s'han repetit, essent-ne un autèntic repte per als escaladors actuals, i a més l'aurèola de mite s'ha anat consolidant al seu voltant, ja que a pesar del seu destacat currículum muntanyenc curiosament no se li va fer cap entrevista completa o recull biogràfic sencer del qual se'n tingui coneixement. Únicament, als anys 1990 va sortir fotografiat a les revistes Desnivel i Extrem, després el varen entrevistar a Catalunya Ràdio l'any 2007, centrant-se en els seus accidents i la miraculosa recuperació, més tard, en el film "Pirates" (d'Estimball Films, 2011) el Fredi hi aparegué explicant la seva repetició en solitari de la via "Zarathustra", així com també en el seu blog anomenat "*frediencissublim*" s'hi mostren algunes ressenyes i fotografies esparses de les seves escalades, i finalment és esmentat dins de l'Enciclopèdia de l'Esport Català i del Diccionari de l'Excursionisme Català, amb unes breus entrades.

Dissortadament, el proppassat 27 de gener de 2016 l'admirat Fredi ens deixava a l'edat de 58 anys per assolir el cim més alt i definitiu, després de patir un ictus cerebral. Es cloïa així la trajectòria vital de tota una llegenda de l'escalada clàssica més genuïna, un dels màxims exponents dels escaladors terrassencs de les darreries del segle passat, sorgit de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i fidel a una ètica estricta, a qui la muntanya va sotmetre a dures ensopegades i de les quals va ser capaç de reeixir-ne coratjosament a través d'una colpadora lliçó de superació. Serveixin les presents línies per donar-li un digne homenatge de comiat. Descansa en pau, amic Fredi, mai t'oblidarem.

FONTS DE CONSULTA

Butlletins del CET, guies d'escalada de diverses regions de la Península, blogs i webs d'escalada diversos (santllors, frediençissublim, etc), entrevistes realitzades pels autors d'aquest article al Fredi en vida, informacions aportades per companys escaladors, etc.

AGRAÏMENTS

Sobretot a Jaume Parera Avellaneda, germà del Fredi, a Joan Pérez Ventayol, responsable de l'Arxiu-Biblioteca del CET (Centre Excta. de Terrassa) i a Conxita Garcia Pérez.

BREU GLOSSARI ESCALATORI

Escalar en solitari: Realitzar una escalada sense l'ajut de cap altra persona, autoassegurant-se amb la corda i els estris adients. Aquesta modalitat afegeix dificultat i compromís a l'ascensió.

Escalada exposada: Modalitat d'escalada en la qual hi ha una escassetat notable d'assegurances que puguin aturar amb condicions una caiguda, o bé que la qualitat d'aquests punts de seguretat sigui precària i difícilment puguin retenir l'escalador en caure, de forma que el compromís és molt alt i cal extremar precaucions, ja que una eventual caiguda pot resultar perillosa.

Escalar sense cordes (en "free solo"): Modalitat extrema de l'escalada que es basa en ascendir les roques o parets sense cap medi d'assegurança que pugui retenir cap caiguda, de forma que la persona no pot tenir cap mena d'error. Des d'aquestes ratlles desaconsellem expressament la pràctica d'aquesta modalitat. L'únic que hem pretès a l'hora de mencionar-la és el fet de donar a conèixer les activitats del Fredi Parera, sense cap intenció d'animar a ningú a imitar-lo en aquest sentit, ans al contrari.

Obertura d'una via d'escalada ("obrir" una via): Es tracta de traçar una línia nova d'escalada en un monòlit o paret de roca que mai s'havia ascendit abans, essent-ne l'escalador "aperturista" el primer en recórrer-la des de la seva base fins a la part superior, tot superant els obstacles desconeguts a mida que es va ascendint i van apareixent, emprant les tècniques adients per culminar-la amb èxit i, en el cas de la modalitat clàssica més pura, mirant de minimitzar al màxim l'ús de les assegurances d'expansió i dels pitons, aprofitant sempre que es pugui els recursos naturals del terreny i alterant-lo el mínim possible. Aquesta modalitat d'escalada exigeix un ferm compromís i grans dosis de tècnica i preparació física i mental.